

Meerjarenplan 2025-2028

fries
scheepvaart
museum

fries
scheepvaart
museum

Inhoud

Inhoudsopgave

1. Inleiding	05
2. Profielschets museum	06
3. Missie, visie en kernwaarden	08
4. Voor wie is het Fries Scheepvaart Museum?	11
5. Terugblik op 2021-2024	12
6. Waar staan we nu?	18
7. Strategische doelstellingen 2025-2028	22
8. Impact en indicatoren	25
9. Uitwerking	26
10. Bedrijfsvoering	44

↑ Foto: Marieke Balk

01 Inleiding

Verhalen vertellen. Als sinds de oprichting in 1938 is dat wat het Fries Scheepvaart Museum doet. De verhalen over de maritieme historie en identiteit van Fryslân, en over de waterpoortstad Sneek en Súdwest-Fryslân. Daarbij lichten we ook de ‘sterke merken’ van Fryslân uit: het zeilen op de Friese meren, de Sneekweek, het Skûtsjesilen en de Elfstedentocht.

In de afgelopen jaren is, corona ten spijt, hard gewerkt in en aan het museum. Zo maakten we een inhoudelijke kwaliteitsslag bij het programmeren van de tijdelijke tentoonstellingen. Ook zorgden we voor een grotere zichtbaarheid van het museum, en organiseerden we vernieuwende activiteiten zoals een waterfestival en theatervoorstellingen. Daarmee bereikten we een nieuw en breder publiek en werd onze collectie gemakkelijker toegankelijk, ook online. Op deze manier willen we niet alleen maatschappelijk maar ook economisch onze bijdrage leveren aan de stad Sneek, de gemeente Súdwest-Fryslân en de provincie Fryslân.

De komende jaren willen we doorgaan op de ingezette koers en onze maatschappelijke rol nog beter invulling geven. Daarom werken we aan een ingrijpende vernieuwing van onze vaste tentoonstellingen. Bovendien maken we onze monumentale panden klaar voor de toekomst. De herinrichting van onze presentaties grijpen we aan om ook te verbouwen en verduurzamen.

We zien dat de wereld om ons heen verandert. Klimaatverandering, polarisatie, een groeiende kloof tussen arm en rijk, vergrijzing en een verder gaande individualisering van de maatschappij, zijn slechts een paar van de grote maatschappelijke uitdagingen van onze tijd. Als museum willen we een verbindende rol spelen. Door zichtbaar te zijn als een laagdrempelige plek van ontmoeting en

uitwisseling, die middenin de samenleving staat. Een plek waar het vooral ook zal gaan over een ander groot vraagstuk dat ons nu en in de toekomst bezighoudt: de omgang met water.

Aan de hand van onze gedeelde geschiedenis willen we bezoekers inspireren, informeren en laten zien hoe wij ons als Friezen als sinds jaar en dag tot het water verhouden en welke uitdagingen ons te wachten staan. We willen laten zien hoe innovatief de Friezen de strijd tegen het water altijd zijn aangegaan. De rol van de scheepvaart en scheepsbouw zijn daarin uiteraard belangrijke aspecten. We breiden onze expositie over Sneek aanzienlijk uit en vertellen het meerstemmige verhaal van alle Snekers, toen en nu. Tot slot worden we de plek voor iedereen die de tradities van de Friese ijs sport en Elfstedentocht wil zien en beleven.

Dit meerjarenplan laat zien hoe we dit vernieuwingstraject de komende jaren handen en voeten gaan geven. We werken aan een nieuw museumverhaal, maar programmeren ondertussen door. Als netwerkmuseum participeren we in verschillende samenwerkingsprojecten op het gebied van onder meer collectie, educatie en toerisme. We blijven schoolgroepen en andere speciale doelgroepen ontvangen. We gaan een spannende en inspirerende fase tegemoet, die onze positie als toonaangevend maritiem museum van Fryslân en stadsmuseum van Sneek zal versterken!

Hester Postma
directeur

02 Profielschets museum

Het Fries Scheepvaart Museum werd in 1938 opgericht door de toenmalige burgemeester van Sneek, Lucas Poppinga. De waterrecreatie was in opkomst, en Poppinga zocht een slechtweervoorziening voor de toeristen in de stad. Een museum was (en is) daar perfect voor. Sindsdien is zowel de collectie als de expositieruimte gestaag uitgebreid. In 1975 is de Stichting Fries Scheepvaart Museum opgericht, om zorg te dragen voor de exploitatie van het museum. Na een laatste vernieuwbouw in 2011 is het huidige gebouwencomplex tot stand gekomen: vijf monumentale herenhuizen, een modern entreegebouw en een voormalig schoolgebouw, gelegen tussen het Kleinzand en de Hooiblokstraat, in het centrum van de watersportstad Sneek.

De zeer breed samengestelde collectie van het museum telt inmiddels ruim 25.000 voorwerpen, een uitgebreide bibliotheek-catalogus met 14.000 titels, 50.000 foto's en honderden archieven. Samen vertellen deze verzamelingen het verhaal van de Friese scheepsvaartgeschiedenis in al haar facetten, maar ook van de geschiedenis van Sneek en Súdwest-Fryslân, en van de Friese ijsporten.

Het museum is goed bereikbaar en staat onder meer bekend om haar laagdrempeligheid, gastvrijheid, sterke basiscollectie en betrokken en vakkundige medewerkers. Ook mogen we dankbaar gebruik maken van de inzet van ruim honderd vrijwilligers die de veertien beroepskrachten ondersteunen en veel werk uit handen nemen. Denk daarbij aan collectiebeheer, cateringwerkzaamheden, museum- en stadsrondleidingen en de ontvangst en begeleiding van schoolgroepen.

Het Fries Scheepvaart Museum staat midden in de samenleving. Dat blijkt wel uit de ruim 1100 leden tellende vereniging. Meer dan de helft van de leden woont in de Zuidwesthoek en de rest van Fryslân, de andere helft komt uit de rest van Nederland en zelfs het buitenland. De vereniging organiseert lezingen en excursies, draagt bij aan tentoonstellingen en werft sponsors en vrijwilligers. Daarnaast wordt ons museum ondersteund door de gemeente, de provincie en een twintigtal sponsors. Als netwerkmuseum participeren we in lokale, regionale en (inter)nationale netwerken en samenwerkingsprojecten.

We hebben een sterke band met het basisonderwijs in Fryslân. Al bijna 25 jaar ontvangen wij leerlingen uit de groepen 1 t/m 8 van scholen uit de gemeente Súdwest-Fryslân, maar ook uit de rest van de provincie. Onze educatievrijwilligers ontvangen en bezoeken jaarlijks gemiddeld 4.000 leerlingen. Daarmee zijn we de grootste museale aanbieder in de regio. We leveren kwaliteit en zetten actief in op spelend leren.

Statutaire doelstellingen Stichting Fries Scheepvaart Museum

- De exploitatie van een museum.
- Het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van een verzameling, in hoofdzaak betrekking hebbend op: de scheepvaart en scheepsbouw in de provincie Friesland, de water- en ijsport, de geschiedenis van Sneek en van de Friese Zuidwesthoek.
- Al datgene te doen, dat de belangstelling voor de scheepvaart en scheepsbouw, de water- en de ijsport en van de geschiedenis van Sneek en de Friese Zuidwesthoek doet toenemen.
- Al hetgeen te doen dat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

↑ Leden van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum op excursie. Foto: Marrit Nijboer

03 Missie, visie en kernwaarden

Het Fries Scheepvaart Museum is een toonaangevend museum dat geworteld is in de Friese samenleving. We zijn een provinciaal museum, maar ook het stadsmuseum van Sneek en omgeving.

We vertellen met trots het maritieme verhaal van Fryslân en zijn schatbewaarders van het erfgoed van Sneek en Súdwest-Fryslân.

Missie

Het Fries Scheepvaart Museum ziet het als haar verantwoordelijkheid een breed publiek te informeren over de betekenis van water en watertransport voor zowel de economische, maatschappelijke als culturele ontwikkeling van Sneek, Súdwest-Fryslân en de provincie Fryslân. Met als belangrijke opdracht: het conserveren van objecten en beeldmateriaal en het verbeelden en beleefbaar maken van zowel het waterrijke verleden als het heden en de (nabije) toekomst.

Visie

Het Fries Scheepvaart Museum wil een ontmoetings- en ervaringsplek zijn voor een breed publiek. Van jong tot oud. Van plaats-, provincie- en landgenoten tot buitenlandse bezoekers. Van bezoekers die geïnteresseerd zijn in het waterrijke verleden van de provincie tot bezoekers die kennis willen nemen van actuele, watergebonden ontwikkelingen of over waterstad Sneek en de Zuidwesthoek. Het Fries Scheepvaart Museum maakt het

verleden, heden en de (nabije) toekomst van waterrijk en maritiem Friesland op diverse manieren tastbaar, zichtbaar en beleefbaar.

Dit doen wij door zorg te dragen voor de rijke collectie objecten, de beeldverzamelingen, archieven en bibliotheek. Naast de permanente presentatie zijn er regelmatig wisselende exposities, altijd gerelateerd aan ons verzamelgebied, vaak met een eigenzinnige of kunstzinnige twist. Waar mogelijk nodigen we uit tot dialoog over actuele en urgente thema's op het gebied van water, waterbeheersing, scheepvaart en Sneek.

Op die manier vertellen en verbeelden we het verhaal van waterrijk Friesland. Dat gebeurt ook in lezingen, evenementen, festivals en educatieve projecten. Ook nodigen we kunstenaars, fotografen en gastcuratoren uit om hun kijk op de mensheid en wereld te presenteren, gerelateerd aan de thema's van het museum.

Kernwaarden

Het Fries Scheepvaart Museum is authentiek, in verbinding met de omgeving, toegankelijk en relevant. Deze kernwaarden vormen ons kompas. Ons doen en handelen toetsen we aan deze waarden.

Authentiek

We vertellen het verhaal van de Friezen en het Friese waterland. Dat doen we op onze eigen authentieke manier. Vanuit de eigen collectie en met zorg voor de Friese taal en identiteit. Gastvrij, ongedwongen en laagdrempelig. We stellen ons bij het samenstellen van tentoonstellingen of programmering altijd de vraag: past dit verhaal bij ons museum?

Verbindend

We zijn in verbinding met onze bezoekers, vrienden en vrijwilligers. We werken samen met andere

culturele, erfgoed- en toeristische partners, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en onze stakeholders. We zijn ons bewust van onze maatschappelijke rol en zoeken verbinding met inwoners van Sneek, Súdwest-Fryslân en de rest van de provincie. Het museum is een ontmoetingsplek voor iedereen die zich verbonden voelt met het Friese water(land)schap) en met de stad Sneek en Súdwest-Fryslân.

Toegankelijk

We zijn een toegankelijk, laagdrempelig museum waar iedereen zich welkom voelt. We proberen drempels weg te nemen voor bezoekers voor wie een museumbezoek wegens lichamelijke of mentale beperkingen of om andere redenen geen vanzelfsprekendheid is.

Uitgangspunt is dat iedereen mee kan doen. Dit is ook terug te zien in ons educatie- en vrijwilligersbeleid.

Relevant

Het Fries Scheepvaart Museum geeft duiding aan het Friese waterland en laat zien hoe we ons tot onze omgeving verhouden. We laten zien waar we als Friezen vandaan komen, hoe we in dit waterrijke land samenleven en wat onze uitdagingen in de toekomst zijn. We vertellen betekenisvolle verhalen, borgen ons erfgoed, agenderen in tijdelijke tentoonstellingen ook actuele thema's, en bieden ruimte voor onderzoek en kennisdeling. Daarbij realiseren we ons dat elke generatie nieuwe vragen en perspectieven ontwikkelt. Relevant blijven gaat daarom hand in hand met een constant proces van dialoog en vernieuwing.

04

04 Voor wie is het Fries Scheepvaart Museum?

Verbinding en toegankelijkheid staan hoog in het vaandel bij het Fries Scheepvaart Museum. Iedereen kan meedoen. Dit blijkt ook uit het brede scala aan doelgroepen waar we ons bij het programmeren van tentoonstellingen en activiteiten op richten.

Cultuurliefhebbers: Mensen die regelmatig musea bezoeken, veelal in het bezit van een museumkaart. Ze wonen in Fryslân of daarbuiten en komen vooral voor onze tijdelijke historische- en kunsttentoonstellingen. De cultuurliefhebbers van buiten Fryslân brengen een bezoek aan ons museum tijdens een vakantie of weekendje weg in Fryslân. Bij een eerste kennismaking met onze vaste presentaties zijn ze vaak verrast door de grootte van het museum en de uitgebreide tentoonstellingen.

Families: Gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd en grootouders met kleinkinderen. Het kindermuseum en de gezinsroutes door de rest van het museum worden door jong en oud als leuk en leerzaam ervaren. Iedere schoolvakantie programmeren we speciale activiteiten voor gezinnen. Hiermee genereren we veel herhaalbezoek. Door onze jongste bezoekers zijn we voor de derde keer Kidsproof verklaard. Dit predicaat, waar we trots op zijn, is een initiatief van de Museumvereniging.

Toeristen en watersportliefhebbers: Vakantiegangers die een dagje naar Sneek komen en een bezoek aan ons museum niet willen missen. Zij liggen met de boot vlakbij, staan op een camping of verblijven in een vakantiepark in de buurt. Voor deze groep fungeert het museum ook als slechtweervoorziening.

Schoolklassen: Leerkrachten en leerlingen van het basisonderwijs in heel Fryslân. Ieder jaar ontvangen we gemiddeld 4.000 leerlingen. Daar zitten ook groepen uit het voortgezet onderwijs, de Maritieme Academie en andere mbo-opleidingen bij.

Inwoners van Sneek en Súdwest-Fryslân: We horen het veel tijdens activiteiten en evenementen in het museum: 'nu woon ik al zo lang in Sneek en ik ben nog nooit eerder in het museum geweest.' Dat kan anders. Als stadsmuseum van Sneek willen we dat de inwoners van Sneek, ongeacht afkomst, leeftijd of geslacht, zich verbonden voelen met het museum en trots zijn op de historie van de stad. Met laagdrempelige activiteiten en vooral de nieuwe vaste tentoonstelling over Sneek hopen we meer Snekers en mensen uit Súdwest-Fryslân in het museum te ontvangen. We willen op die manier ook een plek zijn waar mensen uit de omgeving graag blijven komen om op een positieve manier aan hun gezondheid te werken.

↑ Foto: Tessel Hafkamp

05 Terugblik 2021-2024

Het museum heeft na twee lastige coronajaren een succesvol herstel doorgemaakt. We hebben onze doelstellingen voor de beleidsperiode 2021-2024 veelal gehaald en in sommige gevallen overtroffen. In dit hoofdstuk reflecteren we op de realisatie van deze doelen.

Collectie en digitalisering

Omdat de collectie rijk en omvangrijk is en weinig hiaten kent, beperken we acquisitie tot aanwinsten van hoge kwaliteit en tot voorwerpen uit het recente verleden, die helpen om verbinding te leggen tussen heden en verleden.

We zijn kritisch gebleven op de objecten die ons werden aangeboden. Alleen voorwerpen die de verhalen van onze maritieme, Sneker of Elfstedencollectie versterken, namen we aan.

In 2023 deden we een eerste herwaarderingsonderzoek naar onze collectie scheepsmodellen. Op basis van de publicatie 'Op de museale weegschaal' van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ontwikkelden wij in gesprekken met het Zuiderzeemuseum een model waarmee we tot een zo objectief mogelijke rangschikking in museale waarde, staat, etc. kwamen.

We blijven investeren in de innovatie van de digitale presentatie van de collectie op de eigen website.

Onze collectie is volledig geregistreerd en 95% gedigitaliseerd. De objecten zijn uitgebreid beschreven. Via een nieuwe eigen website en websites van partners zorgden we ervoor dat de collectie werd ontsloten en dat (rechtenvrije) afbeeldingen vrij te gebruiken en downloadbaar zijn.

Presentatie van de collectie

We vernieuwen de presentatie van ten minste vijf zalen. We kiezen voor aansprekende thema's, die heldere verbindingen leggen tussen verleden, heden en toekomst. We ondersteunen de verhalen met bewegend beeld en andere media. De presentaties moeten aanleiding zijn tot reflectie en dialoog over relevante thema's, raken en inspireren.

We kozen uiteindelijk voor een rigoureuze aanpak. In plaats van de genoemde vijf zalen, vernieuwen we alle vaste presentaties en richten we ons museum opnieuw in. In 2021 zetten we de koers uit naar een geheel vernieuwd Fries Scheepvaart Museum. De stappen die zijn gezet, schetsen we bij *Waar staan we nu?* (pag. 18).

Onderzoek

We houden de bibliotheek en het onderzoekscentrum in stand, maar investeren niet in vernieuwing of uitbreiding. We blijven publiceren over onze verzamelgebieden en een jaarboek uitgeven.

Door de toenemende digitalisering en het downloadbaar maken van onze afbeeldingen zien we een afname in studiezaalbezoek. Tegelijkertijd groeide het aantal onderzoeks- en collectie-gerelateerde vragen per mail tot enkele honderden per jaar.

We hebben ingezet op onderzoek en verdieping. Zo hebben we de banden met de faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen aangehaald om wetenschappelijke stages van de opleiding geschiedenis te kunnen bieden. Met de Fryske Akademy is een intentieverklaring ondertekend voor samenwerking op het gebied van onderzoek, het organiseren van lezingen, tentoonstellingen en stages met maritieme thema's.

Exposities

We maken exposities die afwijken van wat er in de rest van het museum te zien is, zodat we daarmee andere publieksgroepen trekken. Met gastcuratoren maken we kunst-exposities van goede kwaliteit, zodat ook het kunstpubliek de weg naar ons museum beter weet te vinden. Met jonge gastcuratoren maken we exposities, die generatiegenoten aanspreken.

Rond de programmalijnen *innovatie en duurzaamheid, kunst, jonge makers en participatief museum* maakten we met Stichting Sterke Yerke onder meer de familietentoonstelling *Expeditie Sterke Yerke* over de grote dreiging van de plastic soup. De gerenommeerde fotografen Jenny Boot, Charlotte Dumas en Maartje Roos exposeerden hun fotokunst. Anne-Goaitske Breteler maakte als gatscurator in 2021 een tentoonstelling over de Friese walvisvaart. Het participatieve museum gaven we invulling met een drieluik tentoonstellingen over Sneek, waarbij we samenwerkten met inwoners, de historische vereniging, sportverenigingen en het bedrijfsleven: *Kiek dit was Sneek* (2022), *Kiek su sport Sneek* (2023) en *Kiek dit maakt Sneek* (2024).

Publiek

Door innovatie van de collectiepresentatie willen we niet alleen kwaliteit verbeteren, maar vooral ook publieksbereik verhogen in met name de middengroep van 35-65 jaar. Daarnaast willen we meer kunstliefhebbers en jongeren trekken. We verhogen ons sociaal-maatschappelijk bereik met programma's voor dementerenden en ter bestrijding van eenzaamheid. Gastvrijheid en het streven naar hoge waardering van onze bezoekers staan hoog in het vaandel.

Met marketingcampagnes hebben we ons publieksbereik enorm vergroot. In 2023 mochten we een recordaantal van bijna 37.000 bezoekers ontvangen. We verwachten dat deze lijn doorzet. Niet alleen met tentoonstellingen, maar ook met activiteiten in vakanties en een andere wijze van programmeren trekken we meer en nieuw publiek. Voorbeelden hiervan zijn de theatervoorstelling *Door het donker* die we als museum zelf produceerden, en het lichtfestival *Luna Waterstad* waarbij de Japanse lichtkunstenaar Norimichi Hirawaka zijn werk in onze binnentuin toonde. Ook organiseerden we in 2023 een cultureel- en literair festival, *Liefde voor het water*, met muziek, film, poëzie en verhalen. We ontvingen mensen met dementie voor ons programma *Op 'e praatstoel* en gingen een samenwerking aan met het Odensehuis voor mensen met dementie in Sneek. Met Sociaal Collectief en Sociaal Goud werkten we samen om van betekenis te kunnen zijn voor mensen die worstelen met eenzaamheid.

Marketing en communicatie

In nauwe samenwerking met de regio-marketeers richten we onze marketing op (cultuur)toeristen, Friese dagtoeristen (in de zomer) en op de randprogrammering rondom exposities en andere evenementen (in voor- en naseizoen). We vernieuwen de website en maken deze dynamischer. We zetten in op sociale media. We streven naar verdubbeling van het bereik daarvan. Exposities en evenementen worden gericht in de markt gezet.

Ten aanzien van onze marketing en communicatie hebben we flinke slagen gemaakt. Sinds de aanstelling van een marketingcoördinator in 2020 werken

we ieder jaar effectiever en strategischer. We hebben bewust gekozen voor content-marketing: we vertellen liever een verhaal dan dat we een 'gewone' advertentie plaatsen. De marketing richtte zich daarbij op drie doelgroepen: gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd, cultuur- en watersporttoeristen die al in de provincie verbleven en inwoners van de stad Sneek en gemeente Súdwest-Fryslân. In 2022 is de website volledig vernieuwd, de collectie is veel beter toegankelijk en veel afbeeldingen zijn nu te downloaden. Ook is de website veel dynamischer en visueel vormgegeven, waardoor het gevarieerde aanbod goed onder de aandacht kan worden gebracht. Op social media werkten we strategisch aan ons bereik. Berichten die organisch minder goed scoren brachten we onder de aandacht via social advertising.

Educatie

We handhaven de kwaliteit en het bereik van de educatie voor het primair onderwijs en blijven zorgen voor leerzame, verrassende en betoverende onderwijsprogramma's. We breiden het bereik uit naar het speciaal onderwijs, omdat we vinden dat iedereen mee moet kunnen doen in ons museum. We zoeken verbinding met het voortgezet onderwijs, door in te zetten op ambacht en maakplaatsen. De nieuwe expositiethema's bieden handvaten voor nieuwe educatieve programma's, bijvoorbeeld rondom duurzaamheid en plastic soup.

Inspelend op de behoefte aan techniek-onderwijs in de onderbouw van het basisonderwijs ontwikkelden we de afgelopen jaren een nieuw techniek-programma voor de groepen 1 t/m 4. Het programma gaat over de scheepsbouw toen en nu, maar krijgt ieder jaar een nieuwe vorm en inhoud. Onze museumdocenten bezoeken met dit programma jaarlijks zo'n 75 scholen in de gemeente Leeuwarden.

Daarnaast zijn alle klassen uit het speciaal onderwijs in Sneek op bezoek geweest en kwamen er groepen van alle reguliere basisscholen uit Súdwest-Fryslân op bezoek. Aan het voortgezet onderwijs en het mbo bieden we programma's op maat, afhankelijk van hun vraag en belasting. Onze educatoren ontwikkelden bovendien met groot succes de familietentoonstelling *Expeditie Sterke Yerke* over duurzaamheid en plastic soup.

↑ Het plastic doolhof in de familietentoonstelling *Expeditie Sterke Yerke*. Foto: Niels de Vries

Netwerkmuseum

De kracht van ons museum ligt in verbinding. We onderhouden daarom onze netwerken op (inter)nationaal, provinciaal en regionaal niveau. Met de musea in Súdwest-Fryslân ontwikkelen we een samenwerkingsmodel waarbij de uitkomsten en suggesties van het onderzoek van Bureau Blueyard voor een slimmere en gestructureerde samenwerking ter harte worden genomen. We maken daarin gebruik van elkaars museale kennis en vaardigheden. We zullen een belangrijke rol vervullen in een narratieve aaneenrijging van de verhalen van de verschillende musea. Water is daarin een verbindend thema.

Veel aandacht is uitgegaan naar de museale samenwerking van de stichting Samenwerkende Musea Súdwest-Fryslân. We spelen een actieve rol binnen het bestuur van de stichting en zijn blij met de komst van de kwartiermaker. Zij gaf de samenwerking een flinke boost met onder meer de ontwikkeling en uitvoering van de Súdwest Academy waarin ontmoeting, kennisdeling en uitwisseling van museummedewerkers en -vrijwilligers centraal staat.

Maar ook andere platforms en samenwerkingsverbanden zijn voor ons van grote waarde, zoals de M8, het netwerkplatform van de acht provinciale musea in Fryslân. Met verschillende provinciale musea delen we depotruimte in het Kolleksjesintrum Fryslân en met deze partners delen we ook het collectieregistratiesysteem. Op collectiegebied doen we verder mee in het project *Fan de Souder*, een project van Stichting Erfgoed & Publiek en Museumfederatie Fryslân gericht op het herwaarderen van museale collecties. Daarnaast nemen we deel in het Netwerk Zuiderzeecollectie, waarin twintig musea aan de oude Zuiderzee participeren, en maken we deel uit van het Netwerk Maritieme Bronnen, een nationaal samenwerkingsverband van musea, bibliotheken, archieven en onderzoeksinstituten. Het initiatief voor deze samenwerking kwam van Het Scheepvaartmuseum, het Maritiem Museum Rotterdam, het Zuiderzeemuseum en het Huygens Instituut.

Cultuurtoerisme

Voor het bereiken van cultuurtoeristen intensiveren we de samenwerking met de regiomarketeers van Waterland van Friesland. Voor cultuurtoeristen in de stad Sneek zorgen we voor vernieuwing van stadswandelingen en rondvaarten. In 2021 integreren we de VVV-balie en de museumbalie. We vormen de VVV om tot inspiratiecentrum van Waterland van Friesland. De winkel en het museumcafé worden uitgebreid.

Het mooiste voorbeeld van een intensieve samenwerking was de Open Museum Maand die in november 2023 voor het eerst in de gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren plaatsvond. We namen deel aan de werkgroep die met initiatiefnemer Waterland van Friesland het project in de steigers zette. Met een sterke marketingcampagne werden Friezen uitgenodigd een van de 15 deelnemende musea te bezoeken. Het project was een succes. Waar we als musea in november 2022 gezamenlijk nog 7000 bezoekers trokken, waren het er nu 38.000. Het geeft aan welke kansen er liggen op het gebied van cultuurtoerisme en onderlinge samenwerking in de regio.

We doen enthousiast mee met provinciale, regionale en lokale initiatieven die het (cultuur)toerisme aanwakkeren. Denk bijvoorbeeld aan Museumnacht FRL en de Coole Kidsnacht van de Museumfederatie en Merk Fryslân. Voor Arcadia hebben we in 2022 de tentoonstelling *Windstil* gemaakt en werkten we mee aan de organisatie van Gaia in de Broerekerk Bolsward. Vanaf het begin was het museum betrokken bij de plannen om in het kader van seizoensverlenging een lichtfestival naar Sneek te halen, met LUNA Waterstad als succesvol resultaat. We zijn altijd aanwezig op het UIT-Festival van Súdwest-Fryslân en werken mee aan Open Monumentendag en de Sneekweek. Tijdens de Opening van het Watersportseizoen in mei 2024 pakten we uit met gratis entree en extra activiteiten.

Behalve stadswandelingen organiseerden we ook themawandelingen als *Sporen van Oorlog en verzet* en *Sporen van het slavernijverleden*. We zien goede kansen voor uitbreiding van dit aanbod. De plannen voor het inspiratiecentrum van de VVV en de winkel en het café nemen we mee in de algehele vernieuwing van het museum.

↑ Themawandeling over de sporen van het slavernijverleden.
Foto: Hester Postma

Bedrijfsvoering

We koesteren ons financieringsmodel en doen er alles aan om dat in stand te houden. Met een ondernemende houding streven we naar meer inkomsten uit museumactiviteiten. Door de nauwe banden met het toeristisch bedrijfsleven, die nu zijn opgebouwd, willen we ook een sponsorrelatie met deze bedrijven opbouwen. Door de installatie van 100 zonnepanelen gaan we besparen op energie, zodat er meer geld beschikbaar is voor de ambities op het gebied van herinrichting en exposities. We willen de personeelsformatie, zoals die nu is, in stand houden. "Lean and mean" is alle gewenste deskundigheid aanwezig om de plannen succesvol uit te kunnen voeren.

We zijn blij dat de korting van de provinciale subsidie met € 50.000,- die ons ondanks een positieve beoordeling van de Adviescommissie Musea ten deel viel, in 2021 door de provincie werd gerepareerd. Onze eigen inkomsten uit entree en museumactiviteiten stegen, de coronajaren uitgezonderd, de afgelopen jaren gestaag.

De gehoopte financiële plus door de aanschaf van 100 zonnepanelen werd teniet gedaan door de hoge inflatie en de gestegen energiekosten. We zagen ons om die reden in juli 2023 onder meer gedwongen de toegangsprijzen te verhogen.

In Visser Shipping vonden we een nieuwe hoofdsponsor die zich tot en met 2025 aan het museum heeft verbonden. Met onze sponsorcommissie werkten we aan een plan voor nieuwe, duurzame sponsorrelaties, dat in 2024 zijn beslag krijgt.

We constateerden dat er met de uitgebreidere vernieuwingsplannen en ambities voor de lange termijn een duidelijke behoefte is aan een permanente rol van conservator binnen het museum. Dit om zowel de plannen voor een nieuw Fries Scheepvaart Museum uit te werken, als inhoudelijk kwalitatieve tentoonstellingen neer te zetten, beide gestoeld op gedegen onderzoek. In 2023 is een tijdelijke conservator aangesteld voor 3 dagen per week.

In 2023 werd het houtwerk van de museum panden aan het Kleinzand geschilderd in de oorspronkelijke kleuren. Foto: Niels de Vries

06 Waar staan we nu?

Waar in ons vorige beleidsplan nog werd uitgegaan van een vernieuwing van een vijftal museumzalen, hebben besturen en directie in 2021 besloten tot een vernieuwing van het gehele museum. Het fundament voor die vernieuwing werd gelegd tijdens een brainstormsessie met alle medewerkers en bestuursleden van zowel de stichting als de vereniging Fries Scheepvaart Museum.

Onze relevantie en positie binnen het Friese en gemeentelijke museale landschap, onze doelgroepen, publieksbereik en ambities waren belangrijke onderwerpen van gesprek. We maakten een SWOT analyse (zie pag. 21) en bespraken gezamenlijk onze identiteit en museumverhaal. Een inspirerende eerste sessie die de aftrap vormde voor het vernieuwingstraject en ervoor zorgde dat de nieuwe koers door medewerkers en besturen gedragen wordt.

Relevantie

We concludeerden dat als we als museum relevant willen blijven, vernieuwing van de vaste presentaties na dertien jaar noodzakelijk is. We willen duiding geven aan de Friese cultuur, en hoe het waterland de Friezen door de eeuwen heen gevormd heeft. Om dit goed te kunnen doen, is er meer nodig dan de huidige objectgerichte historische presentaties. Om aan te sluiten bij veranderende interesses van bezoekers die op zoek zijn naar interactie, beleving en zingeving, moeten we onze verhalen op een andere manier vertellen.

Ook willen we explicieter verbanden leggen tussen onze vroegere omgang met het waterlandschap en de uitdagingen van nu. Zo plaatsen we aan de hand van onze collectie hedendaagse ontwikkelingen in een bredere context dan we gewend waren te doen.

Ambities

We gaan er vanuit dat we met een vernieuwd, meer interactief museum als culturele trekpleister in de regio een veel groter publiek kunnen trekken. We willen onze rol binnen de gastvrijheidseconomie daarmee versterken en ervoor zorgen dat toeristische ondernemers in de regio hun gasten zonder twijfel naar ons doorverwijzen. We willen daarnaast niet alleen interessant zijn voor mensen die zich verbonden voelen met scheepvaart of het Friese waterland, maar ook voor dagjesmensen en stadsgenoten die nieuwsgierig zijn naar Sneek. We maken daarom een grote vaste presentatie over Sneek. Ook willen we dé plek in Fryslân zijn waar men de Friese

ijssport en Elfstedentocht in optima forma kan beleven.

In het vernieuwde Fries Scheepvaart Museum nemen we definitief afscheid van de huidige opstellingen. We richten het museum opnieuw in en verduurzamen tegelijkertijd onze monumentale panden. We willen de toegankelijkheid van het museum vergroten en middels een verbouwing meer ruimte voor horeca, ontvangsten en tentoonstellingen realiseren, ook voor onze samenwerkingspartner VVV Waterland van Friesland.

Sinds 2022 wordt er achter de schermen hard aan een nieuw museumconcept gewerkt dat past bij de identiteit van ons museum. Met de aanstelling van een conservator is het proces in 2023 in een stroomversnelling gekomen en maken we grote stappen. Samen met een projectteam bestaande uit medewerkers van het museum, ontwerpers en een architect worden de plannen uitgewerkt.

In de zomer van 2024 zal er een bidbook liggen waarmee we het fondsenwervings-traject voor de realisatie kunnen starten. Want hoewel onze vereniging een grote financiële impuls kan leveren, zullen we voor dit project ook een beroep doen op externe financiering van stakeholders en fondsen. In de loop van 2024 wordt duidelijk hoe de plannen definitief vorm krijgen, wanneer de verbouwing en herinrichting van start gaan en hoe dit zijn beslag zal krijgen. We verwachten dat dit op zijn vroegst in de loop van 2026 zal zijn. In de tussentijd gaan we door met het ontwikkelen van tentoonstellingen en activiteiten op korte en lange termijn.

Freerk Bokma zet een werk uit de tentoonstelling *Wetter, wyn en wolken* in het licht.

Sterkte-zwakte analyse ➔

In aanloop op het vernieuwingstraject van het Fries Scheepvaart Museum maakten we in 2022 een sterkte-zwakte analyse. Aan de hand hiervan bepaalden we de doelstellingen ten aanzien van de vernieuwing en daarmee ook de koers die het museum de komende jaren zal varen.

Foto: Sonja van der Goot

	STERKTEN	ZWAKTEN
INTERN	• Sterke basiscollectie die ruimte biedt voor programmering • Vakkundige en betrokken medewerkers • Sterke educatieve afdeling die Fries basisonderwijs bedient • Grote groep enthousiaste en kundige vrijwilligers • Trouwe achterban met 1100 leden die zich inhoudelijk betrokken voelen • Ligging en bereikbaarheid museum in centrum Sneek • Goede faciliteiten voor bijeenkomsten, lezingen en exposities van derden • Sterk netwerk op lokaal, regionaal en nationaal niveau met collega-musea, culturele en erfgoedpartners en toerisme sector • Goede samenwerking met collega musea in Friesland en daarbuiten • Belang museum i.k.v. provinciaal beleid m.b.t. seizoensverlenging • Volledig gedigitaliseerde en goed ontsloten collectie • Door goede pr en marketing groeiend publieksbereik	• Gedateerde vaste presentaties, vooral op verleden gericht • Statische collectie (geen interactie met bezoeker) • Onduidelijke indeling/routing en samenhang in aanbod • Overkoepelend verhaal en link met heden ontbreekt • Te weinig aandacht voor nieuwe ontwikkelingen in de watersport, scheepsbouw etc. • Verhaal spreekt jongeren niet aan • Hoge pieken (vakanties) en dalen in bezoek • Huisvesting aan verduurzaming toe • Beperkte ruimte voor boeken van meerdere groepen tegelijk • Beperkt aanbod voor groepsbezoeken • Onduidelijke entree • Zichtbaarheid museum in binnenstad Sneek beperkt
EXTERN	KANSEN	BEDREIGINGEN
	• Toename toerisme over hele linie (jaarlijks met 5%) • Natuur- én cultuuroerisme speerpunten regionaal/provinciaal beleid • Cultuuroerisme groeimarkt • Interessant voor doelgroepen die voor beleving, avontuur en verdieping gaan • Seizoen- en verblijfsverlenging • Inzet op educatieve programma's voortgezet onderwijs, bijv. in kader techniekonderwijs • Versterken aantrekkingskracht met sterke horeca-partner in museum • Opkomst/aantrekkingskracht van 'nieuwe', meer avontuurlijke vormen van watersport (kitesurfen, waterskiën, kajakken, sloeproeien...) • Uitbreiden netwerk innovatieve bedrijven ten aanzien van duurzaamheid in scheepvaart • Vraag naar diversiteit, meerstemmigheid en inclusie • Mogelijkheden die digitalisering biedt • Vergroten zichtbaarheid museum vanaf water: tijdens seizoen varen dagelijks ca. 400 boten onze achtergevel voorbij • Vergroten binding met inwoners en ondernemers • Samenwerking met moderne scheepsbouwers in de regio • Samenwerking met mbo's in Sneek	• Kostenoverschrijding door prijsstijgingen (o.a. energie)/leveringsproblemen • Toerisme conjunctuurgevoelig • Toerisme gevoelig voor pandemie • Museale landschap in de gemeente verandert • Huidige huisvesting zorgt voor beperkingen m.b.t. groepsontvangst en expositie-mogelijkheden • Breder educatief aanbod in de gemeente kan leiden tot minder grote toeloop scholen • Financieringsbehoefte door mogelijk terugtrekkende overheid: derde geldstroom voor incidentele projecten steeds belangrijker • Bezuinigingen remmen ambities • Algemene trend: individualisering, het verenigingsleven verandert, waardoor mensen zich minder snel aanmelden als lid of vrijwilliger • Vergrijzing samenleving: wat doet dit met het museumbezoek?

Foto: Marieke Balk

07 Strategie

Om onze ambities waar te kunnen maken hebben we voor de komende beleidsperiode een aantal strategische doelen gesteld. Deze worden hieronder kort uiteen gezet. In Hoofdstuk 9 komt de uitwerking van deze doelen aan de orde.

Onze strategische doelstellingen voor de periode 2025-2028 zijn:

Vernieuwing en herinrichting museum

We werken aan een nieuw duurzaam Fries Scheepvaart Museum: met nieuwe vaste presentaties over het Friese waterland, de scheepvaart, Sneek en de Friese ijssporten en -tradities vergroten we de bezoekersbeleving, toegankelijkheid en het publieksbereik en verbeteren we de collectieomstandigheden.

Collectie en onderzoek

Onze collectie voorwerpen is 95% gedigitaliseerd en ontsloten. In de komende beleidsperiode willen we alle deelcollecties opnieuw waarderen. Het museum vernieuwt en het verhaal dat wij uitdragen wordt daarvoor opnieuw geschreven. Dit is het moment om de bestaande verzamelingen te toetsen aan dat nieuwe verhaal. De bibliotheekcollectie willen we beter zichtbaar en toegankelijk maken, de fotocollectie zal met behulp van vrijwilligers beter worden beschreven en ontsloten.

Publiek

Het vernieuwde Fries Scheepvaart Museum wordt een culturele hotspot in Fryslân, met vernieuwende presentaties en activiteiten die aansluiten op onze collecties, maar ook op de actualiteit, en die een breed publiek aanspreken. We zijn een ontmoetingsplek waarbij we onze inclusiviteit en toegankelijkheid vergroten en streven naar een bezoekersaantal van 50.000 in 2028.

Tentoonstellingen

In het vernieuwde museum maken we jaarlijks twee grotere tijdelijke tentoonstellingen en houden we ruimte voor kleinere tussen-tijdse presentaties, die aansluiten bij de actualiteit of maatschappelijke ontwikkelingen. Bij de grotere tentoonstellingen streven we naar een bovenregionaal bereik.

Marketing en communicatie

Bij de heropening van het vernieuwde Fries Scheepvaart Museum ontwikkelen we een marketingcampagne gericht op onze verschillende doelgroepen op lokaal en regionaal niveau, maar we zetten we voor

het eerst ook actief in op een nationaal bereik. Tot die tijd blijven we werken aan de zichtbaarheid van het museum, online en offline.

Met gericht publieksonderzoek gaan we ons publieksbereik en de bezoekersbeleving monitoren. Ook streven we naar een beter inzicht door analyse van onze data.

Educatie

Na 13 jaar vernieuwen we ons kindermuseum, waarbij de focus blijft op spelend leren. We ontwikkelen nieuwe programma's voor het onderwijs bij de nieuwe vaste presentaties en zetten in op versterken van ons netwerk met het voortgezet en hoger onderwijs. Ook zoeken we actief de verbinding met de stad Sneek.

Samenwerking

We zijn een netwerkmuseum: we participeren, initiëren, verbinden, adviseren, ondersteunen, jagen aan, coördineren en werken bovenal graag samen met onze educatieve, culturele en maatschappelijke partners in onze gemeente, in Fryslân en ook landelijk. We willen daarnaast ons netwerk met wetenschappelijke kennisinstellingen en de gastvrijheidssector blijven versterken.

Cultuurtoerisme

Door ons toeristisch netwerk te versterken en door doelgericht samen te werken met toeristische ondernemers en partners als VVV Waterland van Friesland en Merk Fryslân versterken we onze positie binnen de gastvrijheidseconomie in Súdwest-Fryslân.

Bedrijfsvoering

We proberen de financiële weerbaarheid van het museum te versterken door kostenbesparing, het aantrekken van nieuwe sponsors en het verhogen van de eigen inkomsten. We optimaliseren onze werkprocessen en zetten in op de ontwikkeling en professionalisering van onze medewerkers. We willen verduurzamen en duurzaam ondernemen. Binnen onze bedrijfsvoering hanteren we de culturele codes.

↑ Opening tentoonstelling *Kiek, su sport Sneek*

08 Impact en indicatoren

Als museum borgen we ons erfgoed. We willen met onze collecties bezoekers informeren en inspireren, maar ook van betekenis zijn voor onze omgeving.

Impact

De komende jaren werken we aan het vergroten van onze impact. We denken met onze nieuwe koers en nieuwe presentaties als Fries Scheepvaart Museum een van de culturele hotspots van Súdwest-Fryslân te kunnen worden. Een ontmoetingsplek waar mensen, verhalen, tradities en tijden met elkaar verbonden worden, waar maatschappelijke drempels niet lijken te bestaan en iedereen zich welkom voelt. Waar schoolkinderen door onze educatieve projecten leren over hun eigen leefomgeving en kennismaken met erfgoed en cultuur, en we met onze tentoonstellingen en afwisselende programmering Snekers, Friezen en bezoekers van buiten aan ons verbinden.

Als maritiem museum van Fryslân willen we een nieuw verhaal vertellen, waarin de relatie tussen de Friezen en het water centraal staat. Het museum wordt dé plek waar je verhalen over Friesland waterland in

heden, verleden en de toekomst kunt horen. Daarbij gaat het ook over de Friese identiteit en taal en cultuur. Het vernieuwde museum moet een plek worden waar mensen van buiten naar toe komen als ze meer willen weten over Fryslân en waar alle Friezen zich trots voelen op hun historie, cultuur en (water)landschap.

Indicatoren

We zetten in op meer en beter publieksonderzoek waarin we onze bezoekers vragen om feedback en een waarderingcijfer. We zijn pas tevreden met een 8. Daarnaast streven we naar een jaarlijks stijgende lijn in bezoekersaantallen naar 50.000 in 2028. Op deze manier vergroten we ook onze economische waarde voor Sneek, Súdwest-Fryslân en Fryslân. We willen in de top 5 van meest bezochte musea in Fryslân staan.

↑ Opening tentoonstelling *Wetter, wyn en wolken*

↑ Foto: Lucas Kemper

09 Uitwerking

Onze doelen voor de periode 2025-2028 zijn ambitieus, maar haalbaar. Hieronder schetsen we per doel hoe we ze willen bewerkstelligen.

Vernieuwing en herinrichting museum

Herinrichting museum

In communicatiebureau Podium uit Utrecht en ontwerpbureau Pronk uit Schiedam vonden we de partijen met wie we de herinrichting van onze vaste tentoonstellingen en de inrichting en routing van ons museum gaan realiseren. Een projectleider, ontwerper en interieurarchitect werken met betrokken medewerkers van het museum de inhoudelijke plannen uit.

Op het moment van schrijven aan dit meerjarenplan worden gesprekken met architecten gevoerd om te kijken welke partij de verbouwing van het museum op zich gaat nemen. Die verbouwing behelst vooral het vervangen de verbindingsgalerij tussen de monumentale panden aan het Kleinzand en het oude schoolgebouw aan de Hooiblokstraat, waar nu de bibliotheek en het kindermuseum gevestigd zijn. Deze galerij verkeert in slechte staat.

Met een nieuw verbindend en duurzamer gebouw kunnen we hier niet alleen meer

ruimte creëren voor tijdelijke exposities, maar ook de winkel en de VVV-locatie Sneek van Waterland van Friesland een volwaardige plek geven. Het ligt voor de hand om de horeca hier te lokaliseren zodat ook de binnentuin hierbij betrokken kan worden, waar we een educatieve waterspeelplaats voor kinderen willen maken. We onderzoeken nog of we met een externe horecapartner willen werken of hier zelf invulling aan gaan geven met een beperkt assortiment en onze eigen vrijwilligers.

Met de architect, ontwerper en interieurarchitect richten we ons museum opnieuw in. We kijken daarbij goed naar routing en toegankelijkheid en optimaal gebruik van de gewenste faciliteiten in onze monumentale setting. Te denken valt daarbij aan de meest geschikte locatie voor de gehoorzaal, leslokaal, werkplaats, educatieve ruimten, opslag en transitodepot, en nieuwe expositieruimten.

↑ De verbindingsgalerij verkeert in slechte staat.

↑ Roekoepolle - Maartje Roos

Het uitgangspunt: De mens en het water

De dynamische en vormende verhouding tussen de mens en het water. Dat is het uitgangspunt van waaruit we de nieuwe vaste presentaties in het museum zullen inrichten. Want water verbindt scheepvaart, de geschiedenis van Sneek en de schaatscultuur.

Nergens is die intieme band tussen mens en water immers zo helder als in Friesland. Een kustgebied van zout en zoet, met een vloeiend verleden en een al net zo on-grijpbare toekomst. In een spel van eeuwen hebben de bewoners hier de zee de wacht aangezegd en het binnenwater in steeds beslistere lijnen en vormen gedwongen. Het is de basis geweest voor ongekende welvaart. Maar soms tegen een stevige prijs.

Hier vind je een gebied dat altijd rekening moet houden met de zee voorbij de dijken. Met een zeespiegel die gestaag blijft stijgen. Een gebied met een watersysteem dat de extremen van tekort en overvloed groter ziet worden. Hier stelde het water aan onze voorgangers grote uitdagingen, en zal dat bij

onze nakomelingen blijven doen. Maar het is ook hier dat hetzelfde water eeuw na eeuw nieuwe antwoorden verschaft op de meest basale vragen van de mens: waar kan ik overleven, hoe bouw ik mijn bestaan op, hoe verhoud ik mij tot de ander?

Het is in de scheepvaart dat die dynamiek bij uitstek zichtbaar wordt. Een schip is altijd een antwoord; op een wijziging in de natuurlijke omstandigheden, op de inrichting van het landschap door de mens, op de behoeften van de samenleving. Het verhaal van de relatie tussen mens en water is dus ook een verhaal over scheepsbouw, het leven aan boord, verbindingen, en een horizon die bleef opschuiven.

Friesland Waterland vertelt het verhaal van stoere schippers en handige kooplieden, van reislust en verrassende contacten. Van de schoonheid én de schaduwkant van het ingrijpen van de mens in het landschap. Een verhaal van rijkdom, vindingrijkheid en plezier, maar ook van noodgedwongen flexibiliteit. En van het grijpen van kansen waar die zich voordoen. Een mentaliteit die ook de Snekse identiteit sterk heeft gevormd.

We werken dit idee van Friesland waterland uit in onderstaande presentaties.

Een spectaculaire startpresentatie

In een afgesloten ruimte die de onderscheidende ontwikkeling van *Friesland Waterland* schetst, waar mogelijk met Sneek als focuspunt. Het doel is verrassen, vermaken, nieuwsgierig maken, maar ook het aanbieden van een globaal referentiekader voor de rest van het museumbezoek.

Een basispresentatie

De basispresentatie sluit aan op de startpresentatie en vormt een chronologische vertelling met geselecteerde objecten en presentatievormen. De bezoekers kunnen hier op eigen tempo door het verhaal van *Friesland Waterland* bewegen. Een aantrekkelijke mix van collectie, 'doe-momenten' en verrijking met geluid en (bewegend) beeld bedient zowel de informatiezoeker als de meer op ervaring gerichte gast, zowel jong als oud. Wie de basispresentatie heeft gezien, begrijpt hoe de scheepvaart, maar ook de ontwikkeling van Sneek en Friesland alles te maken heeft met de relatie tussen mens en water. Het zorgt er ook voor dat in de beleving van de bezoeker alle andere presentaties in het museum als vanzelf onderdeel vormen van deze bredere context, zonder dat dit telkens benadrukt hoeft te worden.

Sterke verhalen

Een gemakkelijk te bereiken zaal als een schatkamer die de rijkdom van onze collectie in de volle breedte toont, met het verhaal van het specifieke object als uitgangspunt. En met een eigen presentatievorm die dat verhaal zo aansprekend mogelijk overbrengt. We hebben topstukken in huis, denk alleen al aan het ivoren bloemenschip, de drie zilveren stadssleutels of de schaatsen waarop Pieter Koopmans in 1763 in één dag van Den Haag naar Leeuwarden reed. Die topstukken verdienen speciale aandacht. Soms zijn er ook voorwerpen die op het eerste gezicht zonder waarde lijken te zijn, maar die een aansprekend verhaal in zich dragen. Neem de opgedoken poststukken van de in 1945 na een aanvaring gezonken Groningen IV, of de tinnen koffiekant die getuigt van een reddingsactie op De Fluessen in 1877.

Deze opzet geeft ons de flexibiliteit om snel te kunnen wisselen als de actualiteit daarom vraagt.

Verdiepingen

Met de informatie en beleving die de bezoeker meeneemt uit de basispresentatie liggen er verschillende verdiepingen voor de hand, gebaseerd op de deelcollecties waar ons ruim 85-jarige museum al zo lang succesvol mee werkt.

Trouwe bezoekers zullen onvermijdelijk veel objecten en verhalen herkennen die we nu – wellicht in een andere vorm – ook al delen. De traditionele zwaartepunten van het museum keren in de nieuwe presentatie op die manier terug, maar we denken na over de manier waarop we die accenten uitlichten. Draaide het in het verleden veelal om het 'wat' en 'waar' van de getoonde objecten, nu zal het 'wie', 'hoe' en 'waarom' ook een duidelijke rol spelen. Dat leidt tot een meer verbindende lijn die de verhalende waarde van de afzonderlijke voorwerpen moet vergroten.

Ijstradities en Elfstedentocht

De IJsaal in het museum wordt door onze bezoekers zeer gewaardeerd. Hier zijn onder meer de prijzen van de Elfstedentocht te zien die bij een eerstvolgende tocht aan de winnaars worden uitgereikt – mocht die tocht ooit nog verreden worden. Het onderwerp spreekt aan, maar de zaal mist de beleving die bij schaatsen en ook de Elfstedentocht hoort. In de vernieuwde presentaties blijven veel objecten gehandhaafd, maar maken we bijvoorbeeld een interactieve presentatie waarin een overweldigende begin-tot-eind-ervaring van een recente Elfstedentocht in een grote experience-achtige setting worden getoond. We werken hierin samen met Stichting de Fryske Winter, het Fries Film Archief en Vereniging de Friesche Elf Steden.

Het thema dat de presentaties in deze zaal verbindt, is dat het ijs zelf verbindt. De ijsvloer als ontmoetingsplaats, het ijs als transportader, de hardrijderijen als vermaak maar ook als economische noodzaak voor broodrijders, de Elfstedentocht als nationaal verbindend element. Iconische schaatser belichamen de verschillende aspecten van dit thema. We zoeken dan ook vooral naar wat bevroren waterwegen voor de gemiddelde Friezen betekende, hoe ijs hun leven raakte en wat wij daar nu nog van terug kunnen zien.

Collectie en onderzoek

Collectie

Onze collectie voorwerpen is vrijwel geheel gedigitaliseerd en ontsloten. Nieuwe aanwinsten worden daarin steeds toegevoegd en nieuwe inzichten verwerkt. De collectieregistratie is daarmee op orde en deze wordt ook nog continu verbeterd. In de foto- en archiefcollecties zijn nog wel stappen te zetten. Zo is er bijvoorbeeld de bijzonder omvangrijke negatievenverzameling van de Sneker fotograaf Ger Dijs, die nog op een vorm van ontsluiting wacht. In de komende jaren zullen ook deze collecties verder worden gedigitaliseerd en geregistreerd.

In de loop van 85 jaar is de museumcollectie enorm gegroeid. In 2024 bestaat de collectie uit ruim 25.000 voorwerpen en 50.000 foto's, die betrekking hebben op de Friese scheepvaart (ca. 60%) en op de stad Sneek en Súdwest-Fryslân (ca. 40%). De bibliotheek bevat bijna 14.000 titels (boeken, tijdschriften en artikelen). Ook beheren we tweehonderd archieven van Friese scheepswerven, schippers, verenigingen en particulieren uit de stad Sneek en Súdwest-Fryslân.

Slechts 18% van onze voorwerpen is anno 2024 in het museum te zien. Het overgrote deel van de collectie ligt opgeslagen in het Kolleksje Sintrum Fryslân (KSF), het gemeenschappelijke depotgebouw in Leeuwarden dat we delen met het Fries Museum, Keramiekmuseum Prinsessehof, Natuurmuseum Fryslân, Fries Landbouwmuseum en Tresoar. Op het gebied van registratie, behoud en beheer van onze collecties werken we samen met deze partners in het KSF.

Hoe breed de collectie is, hoe wij die beheren en hoe wij verzamelen en ontzamen is beschreven in het collectieplan dat we eens in de vier jaar updaten. De collecties zijn sinds 1998 volledig geregistreerd en sinds 2005 ook grotendeels digitaal toegankelijk.

In de komende beleidsperiode willen we alle deelcollecties opnieuw waarderen. Het museum vernieuwt en het verhaal dat wij uitdragen wordt daarvoor opnieuw geschreven. Dit is een goed moment om de bestaande verzamelingen te toetsen aan dat nieuwe verhaal.

Het herwaarderingsonderzoek naar onze collectie scheepsmodellen uit 2023 dat we op basis van de publicatie 'Op de museale weegschaal' van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ontwikkelden, krijgt daarmee een vervolg. We werken dit model verder uit en passen het toe op de andere deelcollecties. Hiervoor zullen we waar nodig opnieuw de samenwerking zoeken met collega's met expertise in specifieke velden. Op deze manier willen we willekeur en een 'waan van de dag' voorkomen bij een rangschikking die mogelijk zelfs leidt tot een ontzaming van objecten.

Vooraf in de meer ondersteunende collecties zoals gereedschappen, huisraad, schaatsen en kleding is de verwachting dat het herwaarderen van de collectie leidt tot een beter gebruik daarvan. Bijzondere aandacht zal hierbij ook uitgaan naar de bibliotheekcollectie die op dit moment nog niet goed tot haar recht komt. Met het gemeentearchief van Súdwest-Fryslân onderzoeken we welke archieven van bijvoorbeeld Sneker verenigingen of kerkgenootschappen, die bij ons nauwelijks geraadpleegd worden, beter op hun plek zijn in het gemeentearchief in de De Tiid in Bolsward.

Omdat onze collecties over de Friese scheepvaart en Sneek al groot zijn en weinig hiaten kennen, zijn we kritisch op het acquireren van nieuwe voorwerpen. Alleen objecten, foto's en archieven die onze collectie versterken of die we op kunnen nemen in onze presentaties, nemen we aan.

Onderzoek

Bij enkele verhalen in de vernieuwde presentatie zijn er wel duidelijke hiaten aan te wijzen in zowel collectie als kennis. Van oudsher lag de focus op de zestiende tot en met het begin van de twintigste eeuw. De periodes daaraan voorafgaand en ook daarna zijn relatief onderbelicht. We onderzoeken hoe we onze collectie willen en kunnen uitbreiden met betrekking tot de hedendaagse ontwikkelingen in de scheepvaart, maar ook met betrekking tot het vroegmiddeleeuwse verhaal van het Friese waterland. De komende jaren willen we zo onze kennis van hedendaagse maritieme ontwikkelingen en van de waterbeheersing

in heden en verleden verdiepen. We trekken hier in op met kennisinstellingen als het Maritime Institute van NHL Stenden en Wetterskip Fryslân.

Met de Fryske Akademy ondertekenden we in 2024 een intentieverklaring waarin we onderlinge samenwerking op het gebied van onderzoek, stages en tentoonstellingen stimuleren. Dit zal vooral gaan om maritieme thema's. We hebben onze banden met de faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen aangehaald en willen jaarlijks ruimte bieden aan in ieder geval een

wetenschappelijke stage van studenten geschiedenis.

We werken ook intensief samen met conservatoren en wetenschappelijk medewerkers van de Draiflessen Collectie in Mettingen (Duitsland) op het gebied van onze gedeelde historie over de families als Brenninkmeijer, Lampe, Stockmann en anderen die zich in de negentiende eeuw vanuit Mettingen in Sneek en Leeuwarden vestigden. De resultaten van het gezamenlijk onderzoek geven we een plek in onze nieuwe vaste expositie over Sneek.

↑ Een van de topstukken uit de collectie: een ivoren scheepsmodel van een Kantonees bloemenschip. Bruikleen Ottema-Kingma Stichting

Publiek

Publieksbereik

In een totaal vernieuwd, verbouwd museum met toonaangevende nieuwe vaste tentoonstellingen streven we naar een stijgend bezoekersaantal tot 50.000 in 2028. Dat is een flinke stijging ten opzichte van de gemiddeld 30.000 bezoekers die we de afgelopen jaren ontvingen, maar met een bezoekersrecord van 37.000 bezoekers in 2023 zien we nu al een stijgende lijn.

Voor wat schoolgroepen betreft verwachten we dat een vernieuwd kindermuseum en nieuwe educatieve programma's de komende jaren veel belangstelling van scholen zullen trekken. Ook van scholen die ons museum nu nog niet of nauwelijks bezoeken. Vooral in het jaar na de heropening verwachten we hierdoor veel belangstelling. Tegelijkertijd zien we dat het aanbod van educatieve aanbieders in de provincie en ook onze gemeente groter wordt. Dit zorgt voor spreiding in het bezoek van scholen aan musea in de regio. Het is daarom moeilijk in te schatten of wij onze huidige aantal van jaarlijks ca. 4000-4500 leerlingen consolideren of dat we op basis van de inhoudelijke vernieuwing zullen stijgen. Met een nauwere samenwerking met het voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs moet een bereik van 4500 leerlingen in ieder geval haalbaar zijn.

Publieksonderzoek

Momenteel werken we mee aan het Continue Bezoekersonderzoek van Merk Fryslân. Daarnaast willen we ook een eigen kwalitatief publieksonderzoek laten uitvoeren, om beter inzichtelijk te krijgen wie onze bezoekers zijn en hoe ze ons museum waarderen en beoordelen. Samen met de uitkomsten van het continue bezoekersonderzoek van Merk Fryslân, geldt dit als een nulmeting en geeft het handvaten voor de vernieuwing.

Gastvrijheid

In het kader van efficiency maar ook uit gastvrijheid naar onze bezoekers onderzoeken we met VVV Waterland van Friesland hoe we de onderlinge samenwerking op het gebied van vrijwilligersbeleid kunnen verstevigen. De herinrichting van het museum biedt mogelijkheden en kansen, met een vernieuwde entree, een belevingscentrum van Waterland van Friesland en een gemeenschappelijke ontvangst in het museum.

Het Fries volop aanwezig

Het Fries krijgt bij de herinrichting een prominente plek in het museum. Waar we onze bezoekers bij de balie nu al veel in het Fries aanspreken en de audiotours naast Nederlands, Duits en Engels ook in het Fries en Snekers aanbieden, zal het Fries na de herinrichting volop zichtbaar zijn in het museum, vooral in de routing. Op deze manier herkennen onze Friese bezoekers zich in het museum en brengen we bezoekers van buiten juist met onze taal en identiteit in contact.

Zakelijke markt en zaalverhuur

Onze gehoor- en vergaderzalen worden nu al regelmatig geboekt voor bijeenkomsten en werksessie van de gemeente, voor vergaderingen of sollicitatiegesprekken van bedrijven, voor familiefeesten en voor bijeenkomsten van clubs en verenigingen. In het vernieuwd museum willen we de zakelijke verhuur naar een hoger plan brengen.

Een toegankelijk en inclusief museum

Het Fries Scheepvaart Museum is er voor iedereen. We willen als museum een ontmoetingsplek zijn waar iedereen kan genieten van onze collecties en presentaties en zorgeloos onze activiteiten en evenementen kan bijwonen. Of elkaar kan ontmoeten in ons museumcafé.

Toegankelijkheid

Het museum is momenteel al rolstoel-toegankelijk, maar we willen de tentoonstellingen de komende tijd ook voor mensen met zintuigelijke beperkingen verbeteren. Zo plaatsen we in de vernieuwde presentaties scheepsmodellen en andere objecten op zaal die aangeraakt kunnen worden door mensen die visueel beperkt zijn en maken we voor deze doelgroep audiotours op maat. Voor bezoekers die doof zijn of slechthorend programmeren we rondleidingen met een gebarentolk.

Een prikkelarm museum

Mensen met een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) kunnen buiten openingsuren ons museum prikkelarm bezoeken. Dit willen we in de loop van 2024 ook in de schoolvakanties aanbieden, zodat ook kinderen met ASS onze speciale kinderactiviteiten kunnen beleven – op hun eigen manier. In 2023 beoordeelde de website uitmetautisme.nl ons museum als 'ASS-ok'. De recensent

↑ Programma *Op 'e praatstoel*

had wel wat suggesties voor verbetering, onder andere voor de ontvangst en de presentaties op zaal. Op ons verzoek reikte hij voorbeelden aan van musea die zeer goed zijn toegerust op mensen met ASS. Naar aanleiding daarvan gaan we een prikkelplaattegrond maken en een speciale pagina op de website waarmee mensen met ASS hun bezoek kunnen voorbereiden.

Dementievriendelijk museum

Het aantal mensen met een diagnose dementie in Súdwest-Fryslân groeit de komende decennia explosief, van 1700 in 2020 naar 3500 in 2050. Ervan uitgaande dat zij ieder gemiddeld één direct betrokken mantelzorger hebben, stijgt het aantal direct getroffen dan naar 7000 inwoners.

Voor groepen mensen met gevorderde dementie bieden wij sinds enkele jaren het programma *Op 'e praatstoel* waarbij onze rondleiders kleine groepjes in het museum ontvangen voor een programma op maat. Aan de hand van enkele collectiestukken worden verhalen worden verteld en herinneringen opgehaald. Dit programma

wordt momenteel door een klein team van vrijwilligers begeleid.

Sinds 2024 verzorgen zij ook een programma in samenwerking met het Odensehuis in Sneek. Op iedere eerste maandag van de maand maken zij met mensen met beginnende dementie en hun mantelzorgers een korte wandeling van het Odensehuis naar ons museum, waar de groep wordt meegenomen voor een rondleiding op maat.

Vrijwilligers en medewerkers van ons museum volgen in 2024 de cursus omgaan met dementie, die op initiatief van de Stichting Samenwerkende Musea Súdwest-Fryslân wordt georganiseerd. Zo kunnen we meer vrijwilligers inzetten voor onze programma's en ook onze medewerkers in publieksfuncties bijscholen op dit terrein.

Eenzaamheid

Momenteel ontwikkelen we eenzelfde programma met organisaties als Sociaal Goud, gericht op mensen, veelal ouderen, die worstelen met eenzaamheid.

↑ De expositie op de Tall Ships Races 2022 in Harlingen.

Tentoonstellingen

Wisselexposities met randprogrammering en evenementen zijn belangrijk voor het trekken van een nieuw publiek en stimuleren van herhaalbezoek. Bij het organiseren van historische- en kunsttentoonstellingen en evenementen hanteren we de volgende criteria:

- de onderwerpen sluiten aan bij het profiel van ons museum (Friesland waterland, scheepvaart, Sneek en ijstradities)
- historische tentoonstellingen zijn gestoeld op (wetenschappelijk) onderzoek, waarbij onze collecties de basis vormen
- kunsttentoonstellingen van gastcuratoren hebben een link met onze verzamelingen en de thema's van het museum.

In het vernieuwde museum zullen we in plaats van meerdere kleinere presentaties jaarlijks twee grotere tentoonstellingen organiseren. We houden ruimte voor kleine tussentijdse presentaties waarin we bijvoorbeeld aansluiten bij de actualiteit of maatschappelijke ontwikkelingen.

De komende tijd zal de focus vooral liggen op de vernieuwing van al onze presentaties. Daarnaast hebben we de programmering voor 2025 rond en werken we aan plannen voor 2026 en verder. In 2025 participeren we in enkele samenwerkingsprojecten in de gemeente Súdwest-Fryslân. We noemen hier de belangrijkste evenementen en tentoonstellingen.

2025-gerenommeerde fotokunst

Op het moment van schrijven aan dit plan zijn we met fotograaf en journaliste Sacha de Boer in gesprek over een foto-tentoonstelling in het najaar van 2025. De Boer zou daarmee de laatste in een serie van vier fotografen zijn met wie we dankzij steun van het Old Burger Weeshuis Sneek fotokunst in het museum kunnen presenteren. Eerder exposeerden Jenny Boot (*Boot is back*, 2021), Charlotte Dumas (*Dragers, werkpaarden in beweging*, 2022) en Maartje Roos (*Waterspiegel*, 2023) in het museum. Waar de andere drie fotografen vooral artistieke fotografie exposeerden, is Sacha de Boer meer documentair ingesteld. Het uitgangspunt van de tentoonstelling is om bij haar eerdere werk bij het thema *Water and drought* een link naar Fryslân te leggen. Hoe zien we het veranderende klimaat en de daarmee gepaard gaande verzilting nu al terug in het Friese landschap? Met De Boer als hekkensluiter van vier gerenommeerde fotografen verwachten we nieuw publiek naar het museum te trekken. Naast cultuur- en fotografie liefhebbers gaan we ervan uit dat deze tentoonstelling ook veel dagjesmensen van buiten Fryslân trekt.

2025- De Siel fan Súdwest

Twee jaar lang trok fotograaf Gitte Brugman met haar camera - in weer en wind en in alle seizoenen - door de gemeente Súdwest-Fryslân om de inwoners, het landschap, het water en de lucht te portretteren. Kitters op het strand bij Workum, de trein van Leeuwarden naar Stavoren, schaatsen op een lokale ijsbaan, Gitte legde het allemaal vast in haar zoektocht naar de ziel van Súdwest-Fryslân. Het project krijgt in 2025 zijn beslag tijdens Arcadia.

Naast Gitte Brugman laten ook andere kunstenaars, muzikanten en dichters zich inspireren door 'de Siel fan Súdwest'. Zij zullen exposeren of performen in de andere musea in de gemeente. Er komt een open call voor kunstenaars die zich als 'artist in residence' ergens in de gemeente laten inspireren door hun gevoel bij Súdwest-Fryslân. De leiding van dit project is in handen van kwartiermaker Esther Poeisz van de Stichting Samenwerkende Musea Súdwest-Fryslân, Gitte Brugman en het Fries Scheepvaart Museum.

2025- De Vliegende Hollander

In augustus 2025 wordt op het strand van Makkum de opera *De Vliegende Hollander* opgevoerd. Dirigent Arnaud Oosterbaan vroeg het Fries Scheepvaart Museum om daar een pop-up tentoonstelling bij te maken. Omdat het parkeerterrein van het Afsluitdijk Wadden Center wordt gebruikt door de opera, zijn we met hen in gesprek om dit samen te realiseren.

De werktitel van onze expositie is 'Bestemming ongewis/Destination unknown'. Met de legende van De Vliegende Hollander als vertrekpunt richt de expositie zich op het belang van communicatie en connectie wanneer je alles achterlaat, en wat het betekent om die connectie te verliezen, ontheemd en ontworteld te raken, in dit geval door de zee op te gaan. Dit raait aan het element in de mythe dat de verdoemde zeelui proberen om passerende schippers brieven mee te geven voor hun dierbaren.

De expositie zal gekaapte en nooit bezorgde poststukken van zeelui uit Nederland en Duitsland tonen (door de Engelsen ooit geconfisqueerde 'Prize Papers' bijvoorbeeld, maar ook brieven uit de Deutsche Auswandererbriefesammlung (DABS), de gezonken en later toch bezorgde post van de veerboot Groningen IV en ook het portret met bijbehorende brieven van een Friese zeeman die zo werd gemist door zijn vrouw thuis.

Naast Makkum is het streven de opera ook in Kaapstad, Zuid-Afrika en het Duitse Willems-haven op te voeren en ook daar een pop-up tentoonstelling samen te stellen. Daarvoor is al contact gelegd met het maritiem museum Dias in Mosselbaai in Zuid-Afrika en het Duitse Sielhafenmuseum in Carolinensielen en Museum für Kommunikation in Berlijn.

Bij de tentoonstelling komt een briefwisselingsproject tussen scholen in de drie landen. Leerlingen in de verschillende landen zullen elkaar brieven schrijven en ervaringen uitwisselen, met de mythe van de Vliegende Hollander in gedachten. De coördinatie van het project is in handen van het Fries Scheepvaart Museum in nauwe samenwerking met de organisatie van opera *De Vliegende Hollander*.

2025- 150 jaar Zeevaartschool Willem Barentsz

In 2025 bestaat de Zeevaartschool op Terschelling - tegenwoordig NHL Stenden Maritime Institute- 150 jaar. In samenwerking met studenten en docenten van de hogeschool organiseren we een tentoonstelling over 150 jaar zeevaartonderwijs op Terschelling. Ook komt er een symposium waarin studenten en docenten van de opleidingen Maritieme Technology, Maritime Innovations en Ocean Technology recente onderzoeken presenteren.

2026- Tall Ships Races, Hannemahuis en Fries Scheepvaart Museum

Het onderwerp is nog niet bekend, maar dat er een samenwerking komt, ligt vast. In 2026 organiseren het Hannemahuis in Harlingen en het Fries Scheepvaart Museum voor de derde keer een gezamenlijke tentoonstelling op het evenemententerrein in de haven tijdens de Tall Ships Races.

2026-2027 Friese impressionisten op het water. Openingstentoonstelling na vernieuwing

Drie Friese impressionisten en het water: Ids Wiersma, Egnatius Ydema en Johannes Elsinga. Wiersma en Elsinga studeerden beiden aan de Academie voor Beeldende kunsten in Den Haag, Ydema was autodidact. Alle drie lieten zij zich inspireren door het impressionisme en de Haagse School. Van alle drie kunstenaars heeft het museum veel werk in de collectie.

In deze overzichtstentoonstelling zien we de afzonderlijke ontwikkeling van de drie kunstenaars door de jaren heen, en hun grote liefde voor het Friese landschap, het water en het zeilen. De expositie is een ode aan het Friese waterland, maar ook aan de schilders. We streven ernaar het werk van grote schilders als Jozef Israëls en Hendrik Willem Mesdag naar Sneek te halen, omdat hun werk voor de drie kunstenaars een grote inspiratiebron vormde.

2027- Zomertentoonstelling *Mode aan boord*

Speciaal voor het Fries Scheepvaart Museum duikt gastcurator en modehistoricus Femke Knoop in de wereld van de mode op het water. Lange tijd was zeilen iets voor de elite, maar met de komst van de BM'er en de 16m2 werd waterrecreatie steeds toegankelijker. In *Mode aan boord* zien we hoe zeilers vroeger en nu zich kleden aan boord. Studenten (bijvoorbeeld van de mbo-opleiding Fashion Tailor van Firda en van designacademies in Amsterdam of Eindhoven) vragen we een futuristische blik te werpen op mode aan boord in 2025. Een jonge ontwerper krijgt de opdracht speciaal voor het museum een kleine modelijn te ontwikkelen.

2028- Familietentoonstelling *Sprookjes op zee*

Sprookjes op zee is een grote familietentoonstelling over sprookjes en kinderverhalen op zee. Op korte termijn hopen we bekend te kunnen maken welke landelijk bekende kinderboekenschrijver gastcurator wordt van deze tentoonstelling. Hij of zij gaat op zoek naar mooie en vergeten sprookjes en spannende verhalen uit de kinderliteratuur die zich op of onder water afspelen. Bekende voorbeelden zijn Paul Biegels *De Kleine kapitein* en het sprookje *De Kleine Zeemeermin* van Hans Christian Andersen.

Met *Sprookjes op zee* programmeren we niet alleen een interactieve beleefstentoonstelling waarin kinderen spelend scènes uit de sprookjes en verhalen ontdekken, maar hopen we ook hun enthousiasme voor het lezen te vergroten. Onderzoek wijst immers uit dat het leesniveau van kinderen en jongeren schrikbarend achteruit gaat. We willen nadrukkelijk de Stichting Lezen, de Friese bibliotheken en andere leesbevorderingsinstanties betrekken bij deze tentoonstelling, zowel bij de inhoudelijke invulling als bij de rand-programmering.

Campagnebeeld van de theatervoorstelling *Door het donker* in 2022.

Evenementen

Herdenking stormvloed 1825

Op 4 februari 2025 luiden om 18.00 uur alle klokken in de Zuidwesthoek. Het is de aftrap van de herdenkingsjaar van de overstroming van 1825 die de regio trof en grote gevolgen had voor mens, dier en landschap. Gedurende het hele jaar organiseren verschillende erfgoedinstellingen en historische verenigingen evenementen en activiteiten rondom de stormvloed. Het project is een initiatief van Bezoekerscentrum Mar en Klif dat samen met vertegenwoordigers van het Woudagemaal en het Fries Scheepvaart Museum de coördinatie verzorgt. Gezamenlijk ontwikkelen we een educatieproject over water voor het basisonderwijs. In De Tiid, Mar en Klif en het Warkums Erfskip zullen tentoonstellingen te zien zijn. Het Wetterskip organiseert een kennisevent.

Door het donker

De theatervoorstelling *Door het donker* gaat in reprise. In april 2025, de maand dat

Fryslân 80 jaar bevrijding viert, voeren we de voorstelling 8 avonden op in het museum. De voorstelling gaat over de verzetsfamilie Lever, die in een van de huidige museum-panden woonde. Op de plek van hun woning zit nu een kleine vergaderzaal, die we gaan inrichten als hun woonkamer. Hiermee kunnen we ook voor museumbezoekers dit aangrijpende verhaal op een interactieve manier vertellen. Momenteel zijn we in gesprek met een bekende podcastmaker die een serie over het verhaal van de verzetsfamilie Lever wil maken. We hopen dat deze in 2025 gepubliceerd kan worden op alle podcastkanalen.

Samen met RSG Magister Alvinus, het Bogerman College en Aeres organiseren we een schoolvoorstelling van *Door het Donker*. De voorstellingen wordt op de scholen geproduceerd en door leerlingen overdag in het museum opgevoerd voor hun medeleerlingen. Muziek en decors worden door de leerlingen zelf gemaakt.

Marketing, pr en communicatie

Contentmarketing

We kiezen bewust voor contentmarketing: we vertellen liever een verhaal, dan dat we een ‘platte’ advertentie plaatsen. De marketing richt zich daarbij op drie doelgroepen: gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd, cultuur- en watersporttoeristen die al in de provincie verblijven en inwoners van de stad Sneek. We kiezen daarbij als partner voor platforms die goede resultaten halen binnen de beoogde doelgroep. Voorbeelden daarvan zijn Kidsproof Fryslân, Waterland van Friesland, Museum.nl en Groot Sneek.

Printmedia en social media

Als het om betaald adverteren in printmedia gaat kiezen we voor kwaliteit boven kwantiteit: liever een groot, opvallend verhaal in één goed gelezen blad binnen een van de genoemde doelgroepen, dan kleine advertenties in meerdere gratis krantjes. De ‘owned channels’ zijn eveneens een belangrijke pijler onder de marketing: de website, de sociale media en de digitale nieuwsbrief.

Ondanks de hulp van vrijwilligers is het met de beschikbare menskracht bijna niet haalbaar om steeds op de algoritmes van de sociale media te anticiperen. Groei van het aantal volgers is daarom geen doel op zich. Wel blijven we streven naar een goed bereik van de berichten. Dat doen we o.a. door samenwerking met grote Facebook-communities zoals *Sneek, su het ut weest*. De sociale media-kanalen zijn bovendien erg belangrijk voor het doelgroepgericht inzetten van advertenciacampagnes. Ook zorgen we ervoor dat de profielpagina van de kanalen up-to-date is zodat potentiële bezoekers zich goed kunnen oriënteren op wat het museum hen te bieden heeft. Het Instagram-kanaal is daarin vooral gericht op de doelgroep gezinnen, Facebook op de Snekers, en op beide kanalen vragen we aandacht voor het cultuur- en watersportaanbod. Met deze beide kanalen richten we ons op de (potentiële)

particuliere bezoeker. Ook zijn we actief op LinkedIn. Dit willen we de komende jaren gericht gaan inzetten op bereik in de zakelijke markt, voor bijvoorbeeld zaalverhuur en personeelsuitjes. In Twitter/X steken we momenteel geen energie, gezien het imago en afnemend aantal gebruikers van dit medium. We wachten nog even af hoe Threads zich gaat ontwikkelen en kijken de komende periode of dat een toevoeging is. Andere nieuwe kanalen zoals TikTok zijn op dit moment nog niet interessant, gezien het weinige gebruik daarvan binnen onze doelgroepen.

E-mailmarketing is – afgezet tegen de sociale media – een heel betrouwbaar medium. Hierbij heb je alles zelf in de hand. In 2023 is de keuze gemaakt voor een betaald platform (LaPosta) voor het maken en verzenden van bulk e-mails, waardoor we dit nog veel meer kunnen professionaliseren. De digitale nieuwsbrieven die we ongeveer een keer per maand verzenden hebben een hoog percentage openingen en clicks. De komende periode zullen we inzetten op uitbreiding van het aantal ontvangers van deze nieuwsbrief. We maken op dit moment twee nieuwsbrieven: De scheepsmaat voor gezinnen met kinderen en de ‘reguliere’ voor leden, Snekers en andere belangstellenden. We overwegen een aparte nieuwsbrief voor logiesaccomodaties en de zakelijke markt.

Grootschalige campagne

We voeren voor de opening van het vernieuwde museum een grootschalige pr- en marketingcampagne, gericht op onze verschillende doelgroepen. De focus ligt daarbij op lokaal, regionaal en nationaal bereik. Deze campagne loopt in meerdere flights door tot een jaar na de heropening. Door de resultaten goed te meten kan de campagne snel bijgestuurd worden. De marketingmedewerker zal de campagne inhoudelijk aansturen maar voor de invulling en uitvoering worden specialisten ingehuurd.

Educatie

Het Fries Scheepvaart Museum heeft al 25 jaar ervaring op het gebied van erfgoededucatie. Inmiddels bestaat de educatieve afdeling uit twee deskundige educatoren die worden ondersteund door ons enthousiaste E-team van 20 vrijwilligers, bijna allemaal oud-leerkrachten. Jaarlijks ontvangen en bezoeken we ongeveer 150 schoolgroepen uit de hele provincie, wat neerkomt op ca. 4000-4500 leerlingen. Onze educatoren werken actief samen binnen verschillende educatieve netwerken in Fryslân. We ondersteunen andere musea in de gemeente met vragen op het gebied van educatie en de ontwikkeling van programma's voor het onderwijs.

Onze belangrijkste doelgroepen zijn:

- Groepen van het Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs
- Groepen van het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs
- Groepen van het Middelbaar- en Hoger beroepsonderwijs
- Kinderen en (groot)ouders in gezinsverband

De komende jaren werken we aan nieuwe educatieve programma's voor het basisonderwijs en voortgezet onderwijs bij onze nieuwe vaste tentoonstellingen. Zo maken we een programma over de Tweede Wereldoorlog door de binnenstad van Sneek dat aansluit bij de nieuwe tentoonstelling over Sneek. We koppelen een bezoek aan de Waterpoort (die door het museum wordt beheerd) aan de tentoonstellingen en maken een educatieve introfilm voor scholen bij de expositie.

In het kader van de herdenking van de stormvloed die in 1825 een groot deel van de Zuidwesthoek trof, maken we in samenwerking met Bezoekerscentrum Mar en Klif in Oudemirdum en het Woudagemaal in Lemmer een educatief programma voor de midden- en bovenbouw van het primair onderwijs. Het project heet Vloed en gaat over water en waterbeheersing. Kinderen leren over wat de vloed voor de regio en inwoners betekende, maar ook welke dreigingen er nu spelen door klimaatverandering en de zeespiegelstijging.

Projectmatig werken met het voortgezet onderwijs en mbo

In 2025 viert Fryslân 80 jaar bevrijding. In samenwerking met RSG Magister Alvinus, CSG Bogerman en MBO Aeres organiseren we een speciale voorstelling van *Door het donker* voor het voortgezet onderwijs. Gespeeld door leerlingen van de drie scholen, voor leerlingen. De voorstelling wordt onder schooltijd opgevoerd in het museum. Leerlingen van Aeres maken de decors en kostuums. Alle scholen werken bovendien mee aan een kleine tentoonstelling in het museum over de vraag: Wat zou jij doen? Durf jij op te staan tegen onderdrukking?

In het vernieuwde museum komt een maakplaats waar we in groepsverband workshops kunnen aanbieden voor scholen en andere groepen, die aansluiten bij de verhalen in onze collecties. Voor het mbo organiseren we challenges en we zetten in op samenwerking binnen deze maakplaats.

Samenwerken met het voortgezet onderwijs wordt de komende jaren een van de speerpunten in ons educatiebeleid. We sluiten aan bij evenementen of gebeurtenissen of initiëren zelf activiteiten. We gaan projectmatig werken en ontwikkelen voor het voortgezet onderwijs geen doorgaande leerlijnen of vaste projecten, maar programma's op maat die aansluiten bij de wensen van het onderwijs en/of de actualiteit.

Vernieuwing en herinrichting museum

In de vernieuwde opstellingen in het museum zorgen onze beide educatoren voor educatieve elementen, gericht op families met kinderen. Laagdrempelige en uitnodigende spelelementen die garant staan voor beleving en onderlinge interactie tussen kinderen en hun (groot)ouders, maar ondertussen ook voor volwassen bezoekers aantrekkelijk zijn.

Kindermuseum

Het kindermuseum is een van de publiekstrekkers in ons museum en zorgt jaarlijks voor veel herhaalbezoek. Na 13 jaar is het kindermuseum wel aan vernieuwing toe.

Hoewel kinderen er nog steeds niet uitgespeeld raken, zien we dat deze zaal toe is aan nieuwe verhalen, speeltoestellen en interactieve presentaties. We werken daarom aan een nieuwe opstelling die in thematiek aansluit bij onze collectie.

We breiden het kindermuseum uit met een waterspeeltuin in onze binnentuin. Een plek waar kinderen ongestoord en veilig kunnen spelen terwijl ouders op het terras bij het museumcafé, of op een bankje zitten. De waterspeelplaats bestaat uit toestellen en waterplekken waar kinderen het belang van goede omgang met water leren. Zo maken we een waterlandschap met dijken, terpen en gemalen om kinderen spelenderwijs de effecten van waterbeheer te laten zien. Dit waterlandschap wordt ontwikkeld in samenwerking met 5 vwo-leerlingen van het technasium van het CSG Bogerman die waterbakken met speelopdrachten maken.

De schoolvakanties zijn altijd druk in het museum. We proberen tijdens iedere vakantie een attractief programma voor gezinnen met kinderen te maken met workshops en speurtochten door het museum.

Vrijwilligers

We zijn trots op het E-team, onze vrijwilligers op wie we voor de ontvangst van schoolgroepen en activiteiten in de drukke vakantieweken altijd een beroep mogen doen. We moeten er voor waken dat we hen bij de grote toeloop van scholen in drukke perioden niet overvragen. Een aantal vrijwilligers loopt al meer dan twintig jaar mee en is op leeftijd. Toch denken zij niet aan stoppen. We krijgen terug dat de activiteiten hun jong, scherp en betrokken houden. Op deze manier zetten we op een actieve manier in op de positieve gezondheid van onze vrijwilligers. Dat neemt niet weg dat ook het werven van nieuwe vrijwilligers doorgaat. Deskundigheidsbevordering vinden we belangrijk. We bieden trainingen en cursussen aan over de ontwikkeling van educatie in musea, en lichten onze nieuwe programma's altijd uitgebreid toe.

Netwerkmuseum

Door dit hele meerjarenplan heen valt duidelijk te lezen dat we een netwerkmuseum zijn dat op alle deelterreinen participeert in samenwerkingsverbanden. Of het nu gaat om educatie, gemeenschappelijke tentoonstellingen, collectie en onderzoek of maatschappelijke projecten. Op directieniveau is dat bijvoorbeeld binnen het bestuur van het Cultuurplein Súdwest-Fryslân en de Stichting Samenwerkende Musea Súdwest-Fryslân die na een lange heroriënteringsfase met de komst van kwartiermaker een impuls heeft gekregen. De hernieuwde energie moeten we vasthouden en vertalen in samenwerkingsprojecten. De *Siel fan Súdwest* (pag. 35) is daar een mooi voorbeeld van. Ook de samenwerking met de andere provinciale musea en deelname aan de Toerisme Alliantie Fryslân zijn voorbeelden van belangrijke netwerkverbanden.

Onze museum- en marketingcoördinator werkt intensief samen met onze toeristische partners. Zij is namens het museum onder meer verbonden aan de werkgroep die op initiatief van VVV Waterland van Friesland de Open Museum Maand 2024 organiseert. Ook organiseert ze samen met sportjournalisten Marnix Koolhaas en Juryt van der Vooren,

Tresoar, gemeentearchief De Tiid, het Fries Film Archief en Sippy Tigchelaar de Dag van de Elfstedentocht. Daarnaast is zij projectleider van Door het donker 2025, dat we samen met het voortgezet onderwijs in Sneek organiseren.

De coördinator vrijwilligers en groepsontvangsten werkt aan het opzetten van inclusiviteitsprogramma's. Dit doet ze met maatschappelijke partners, zoals het Odensehuis, Mind Up, het Sociaal Collectief en Sociaal Goud. We willen hiermee onze drempel verlagen en een toegankelijk museum zijn voor iedereen. Ook hopen we zo te kunnen bijdragen aan de positieve gezondheid van de inwoners van onze gemeente.

Onze educatoren zijn actief binnen de eerder genoemde educatieve platforms en netwerken, onder meer het Frysk Educatief Platform (educatoren van een twintigal musea en erfgoedinstellingen in Fryslân), Cultuurnetwerk van cultuurbureau Akte2 in Sneek, werkgroep Kultuer Edukaasje mei Kwaliteit (KEK), werkgroep Kunst en Cultuurdagen in Sneek, Stichting Klompkesile en Samenwerkingsverband Werkgroep Skûtsjesilen.

↑ Bezoek vrouwencentrum Full House in samenwerking met Sociaal Collectief.

Het museum maakt onderdeel uit van het Kolleksjesintrum Fryslân en met de partners daarin delen we ook het collectie-registratiesysteem. Op collectiegebied doen de collectieregistrator en conservator mee in het project Fan de Souder, van Stichting Erfgoed & Publiek en Museumfederatie Fryslân. Daarnaast nemen zij deel in de landelijke netwerken Zuiderzeecollectie en Maritieme Bronnen. Samenwerkingen met onderwijsinstellingen als de RUG en NHL Stenden op het gebied van collectie en onderzoek zijn waardevol.

We adviseren andere musea in de gemeente op het gebied van collectiebeheer en educatie en weten bij wie we zelf moeten zijn voor inhoudelijke vragen. Duidelijk is dat we de komende jaren de verbinding zullen blijven zoeken en dat medewerkers van het museum inhoudelijk zullen blijven samenwerken met onze partners in gemeente, provincie en de rest van het land.

Cultuurtoerisme

In 2022 heeft de directeur zich namens het museum aangesloten bij de Toerisme Alliantie Friesland. De lijnen met VVV Waterland van Friesland zijn kort. Regelmatig worden we gevraagd om mee te denken en waar dat kan doen we dat graag. In de algehele vernieuwing van het museum nemen we ook de plannen voor een inspiratiecentrum van de VVV mee. De banden met Merk Fryslân zijn aangehaald. De directeur en andere leden van het personeel bezoeken van tijd tot tijd

netwerkevents in de toeristische branche. Daar vloeien nuttige contacten en mooie samenwerkingen uit voort.

We doen enthousiast mee met provinciale, regionale en lokale initiatieven die het (cultuur)toerisme aanwakkeren, zoals de Museumnacht FRL, Arcadia en de opening van het Watersportseizoen. Deze lijn willen we voortzetten en uitbreiden. Te denken valt daarbij aan het Archeologieweekend, het Weekend van de Wetenschap en/of de Maand van de Geschiedenis. De komende beleidsperiode willen we gebruiken om te onderzoeken welke initiatieven van toegevoegde waarde zijn voor het museum en voor Sneek en Súdwest-Fryslân. Altijd zetten we onze voelsprietten uit om te proberen een passend maar ook verrassend cultuurtoeristisch aanbod voor de stad of regio te bieden, liefst gedragen en in samenwerking met andere partners en ondernemers. Dat hoeft niet altijd in het museum plaats te vinden, maar kan ook heel goed elders in de stad of de gemeente zijn beslag krijgen.

We blijven het aanbod aan stadswandelingen en andere activiteiten doorontwikkelen. Zo werken we momenteel onder andere aan een architectuurwandeling, een wandeling in samenwerking met de verbouwde Martinikerk en een kortere wandeling onder de naam 'Rondje binnenstad'. Samen met ondernemers willen we arrangementen ontwikkelen waarbij het museum de cultureel-inhoudelijke component verzorgt, en de ondernemer de actieve, ontspannende of culinaire component.

↑ Foto van Ger Dijs, opgenomen in de tentoonstelling *Windstil* tijdens Arcadia 2022.

➤ Portret van de Sneker kapitein Adriaen Slijp (1587-1666) - Pieter Nason. Bruikleen Ottema-Kingma Stichting

10 Bedrijfsvoering

Bij de ambities die we in dit plan uiteenzetten hoort een gezonde bedrijfsvoering. Er staat een professionele organisatie, de exploitatie is op orde en we respecteren de culturele codes.

Organisatie

Het team

Het team van het Fries Scheepvaart Museum bestaat uit 14 deskundige, bevoegen medewerkers met hart voor de collecties en presentaties. We werken in een relatief platte organisatie waarin respect voor elkaar en onderlinge samenwerking gemeengoed is. We willen kwaliteit leveren, of het nu gaat om gastvrijheid, collectiepresentatie, gezinsactiviteiten, lezingen, tentoonstellingen of facilitaire zaken. Hier staan we met zijn allen voor. De rollen en verantwoordelijkheden van alle medewerkers zijn helder en worden gedragen door de hele organisatie. We werken aan de professionalisering van onze werkprocessen, vooral op het gebied van administratie en financiën. Persoonlijke ontwikkeling vinden we belangrijk. Voor onze medewerkers zelf, maar ook voor de organisatie die gebaat is bij deskundig personeel op alle deelterreinen van onze organisatie. Sinds 2023 hebben we een conservator in dienst die zorgt voor een inhoudelijke verdiepingsslag in onze tentoonstellingen. Met deze rol en expertise aan boord kunnen we onze ambities als het gaat om het ontwikkelen van verdiepende en uitdagende tentoonstellingen op de langere termijn waarmaken, maar vooral ook de vernieuwing van het museum realiseren. In nauw overleg met de directeur, registrator en educatoren werkt de conservator ons nieuwe museumverhaal uit.

In 2024 is de gemiddelde leeftijd van de medewerkers 54 jaar. Er werken meer vrouwen (71%) dan mannen (29%) bij ons museum. Binnen het team is 35% van de medewerkers 60+, waarvan drie medewerkers binnen vijf jaar de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Verjonging van het personeelsbestand wordt daarom een van de speerpunten voor de komende tijd. We streven daarbij naar diversiteit op de werkvloer in afkomst, opleidingsniveau en gender.

Vrijwilligers

Het team wordt bijgestaan door 112 betrokken vrijwilligers die ondersteunen bij de ontvangst van schoolgroepen, algemene groepsontvangsten, catering, stadswandelingen, collectiebeheer en registratie, tuinwerkzaamheden, social media en nog veel meer. We zijn trots op onze vrijwilligers

die binnen iedere afdeling van het museum actief zijn. Vrijwilligers werken bij het museum op basis van een vrijwilligersbeleid.

Stagiairs

Jaarlijks zijn er meerdere stagiairs aan het museum verbonden van het mbo (bijvoorbeeld Firda, opleiding zakelijke dienstverlening, toerisme en onderwijsassistent) en het hbo (NHL Stenden, Leisure Management en de Pabo). Ook doen ieder jaar leerlingen uit het voortgezet onderwijs hun maatschappelijke stage bij ons en zijn we een erkend leerbedrijf voor het mbo.

In februari 2024 hebben we onze banden met de faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen aangehaald en is de eerste student geschiedenis aan zijn wetenschappelijke stage bij het museum begonnen. Het streven is om ieder jaar een wetenschappelijke stageplek te bieden.

SDG's

We proberen binnen onze organisatie zoveel mogelijk aan te sluiten bij de Sustainable Development Goals. Dat betekent onder meer dat we investeren in gelijke kansen, diversiteit en inclusiviteit, het creëren van goede arbeidsomstandigheden, het klimaatvraagstuk en innovatie. Bij de verduurzaming en verbouwing van het museum zetten we zoveel mogelijk in op biobased bouwen en hergebruik van materialen.

Duurzaamheid

In de periode 2022-2023 heeft fase 1 van de verduurzaming van de museum panden plaatsgevonden. Er zijn isolerende maatregelen genomen bij de oude entrees van onze museumgebouwen en in de voorgevels van alle vijf monumentale panden zijn de ramen vervangen door thermisch en isolerend FINEO-glas. Tijdens de verbouwing zullen ook de ramen in de achtergevels aangepakt worden.

We onderzoeken of en hoe we fossielvrij kunnen worden. Het streven is in ieder geval om het huidige arsenaal van 100 zonnepanelen flink uit te breiden. Daarnaast willen we ook binnen het museum onze ecologische voetafdruk verkleinen met meer aandacht voor recylen, afvalscheiding, minder printen etc.

Exploitatie

Risicoanalyse

We hebben een lange subsidierelatie met de gemeente Súdwest-Fryslân en de provincie Fryslân en worden daarnaast ondersteund door onze Vereniging Fries Scheepvaart Museum. De overige inkomsten genereren we uit sponsoring, eigen inkomsten uit publieksactiviteiten en projectgeld via fondsenwerving. We zijn blij dat in 2024 de nieuwe museumregeling van de gemeente Súdwest-Fryslân van kracht wordt, waarin musea op basis van hun inhoudelijk beleid voor een periode van vier jaar subsidie kunnen aanvragen. Wat dit voor onze subsidie gaat betekenen, weten we in de loop van 2024. Op het moment van schrijven van dit beleidsplan wordt ook gewerkt aan de nieuwe cultuurnota van de provincie Fryslân. Met de plannen van de provincie om te bezuinigen op cultuur, maken we ons zorgen over wat dit voor de provinciale musea, en dus ook voor ons, kan betekenen. Het overgrote deel van onze exploitatie bestaat uit kosten voor personeel en huisvesting. Een korting zou niet alleen betekenen dat we moeten snijden in ons personeelsbestand en daarmee een acute braindrain binnen onze organisatie, maar ook een directe rem op onze ambities en plannen ten aanzien van onze publieksactiviteiten en daarmee de rol die we vervullen in het culturele leven en de gastvrijheidseconomie in Fryslân. Er is dan geen of minder ruimte voor actieve programmering van tentoonstellingen en andere activiteiten.

Vernieuwing museum

De komende jaren investeren we flink in de vernieuwing en verduurzaming van het museum. Hoewel we deze vernieuwing met externe gelden financieren, zullen we in de exploitatie rekening moeten houden met een afschrijving van € 55.000,- per jaar in de komende jaren. Met de verduurzaming van de panden verwachten we de energiekosten die met de ingang van een nieuw energiecontract per 1 januari 2024 fors zijn gestegen, te kunnen reduceren. De personeelskosten daarentegen zullen ook de komende jaren stijgen. Het is voor ons museum dus belangrijk ons financieringsmodel in stand te houden. Wij zullen daarbij zelf proberen onze eigen inkomsten te verhogen via sponsoring, programmering en eventueel nog een verhoging van toegangsprijzen.

Foto: Thomasvaer fotografie

Toepassing van de codes

Het Fries Scheepvaart Museum onderschrijft en past de richtlijnen van de culturele codes toe.

Fair Practice Code

Het Fries Scheepvaart Museum hanteert sinds enkele jaren de Richtlijn Kunstenaars-honoraria bij opdrachten voor fotografen of kunstenaars. Ook bij tijdelijke tentoonstellingen door gastcuratoren zorgen we voor een eerlijke beloning. Onze stagiairs krijgen sinds 2021 een stagevergoeding en bij speciale projecten buiten het museum zoals een educatieproject op scholen worden reiskosten voor vrijwilligers vergoed. Voor personeel dat na 2020 in dienst van het museum is gekomen, wordt de Museum CAO gevolgd. Een uitzondering geldt ten aanzien van de uitbetaling van het IKB-budget, daarbij hanteren we de gemeente CAO. Deze CAO geldt in zijn geheel voor het personeel dat voor 2020 in dienst kwam en wordt gevolgd sinds de oprichting van de stichting Fries Scheepvaart Museum in 1976.

Governance Code Cultuur

Het Fries Scheepvaart Museum volgt de principes voor goed bestuur en goed toezicht van de Governance Code Cultuur uit 2019. Ons bestuursmodel kent twee besturen: de Stichting Fries Scheepvaart Museum en de Vereniging Fries Scheepvaart Museum. Het museum is in 1938 opgericht door de Vereniging Fries Scheepvaart Museum. Sinds 1976 wordt het museum geëxploiteerd door de Stichting Fries Scheepvaart Museum. Het bestuur is besluitvormend en heeft een toezichthoudende rol. Vanuit de vereniging hebben twee leden qualitate qua zitting in het bestuur van de stichting. Het bestuur van de stichting wordt bijgestaan door de leden van het dagelijks bestuur van de vereniging en de directeur van het museum. De vereniging ondersteunt het museum door het beschikbaar stellen van menskracht en financiën en door het beheer van de museumgebouwen die allemaal eigendom zijn van de vereniging. Beide

besturen vergaderen vijf maal per jaar en minimaal eenmaal per jaar gezamenlijk. De directeur van het museum legt verantwoording af aan het bestuur van de stichting en schuift als adviseur aan bij de vergaderingen van de vereniging. Vanuit beide besturen is in 2023 een stuurgroep gevormd bestaande uit een vertegenwoordiging van beide besturen en de directeur die het projectteam aanstuurt dat verantwoordelijk is voor de vernieuwing van het museum. Jaarverslagen van zowel de vereniging als de stichting worden gepubliceerd op de website.

Code diversiteit en inclusie

Inclusief en toegankelijk

Het Fries Scheepvaart Museum is een museum voor iedereen, voor Snekers, Friezen en mensen van buiten. Voor mensen die regelmatig musea bezoeken, maar ook voor mensen voor wie dit geen vanzelfsprekendheid is, of voor wie er fysieke of mentale belemmeringen zijn. Wie bij ons over de drempel stapt, moet zich welkom voelen. Of het nu gaat om een individueel bezoek of in een groep. We leveren kwaliteit op maat en zijn toegankelijk en inclusief. We zijn er voor mensen die worstelen met mentale problemen zoals eenzaamheid, dementie of autisme. Voor mensen met een zintuiglijke beperking ontwikkelen we in onze vernieuwde presentaties een programma op maat.

Diversiteit

De komende jaren willen we ook werken aan de diversiteit binnen onze organisatie. Hier gaan we bij sollicitatieprocedures actief op werven. We streven daarbij naar diversiteit op de werkvloer in bijvoorbeeld afkomst, opleidingsniveau en gender. Bij stagiairs doen we dit al. Ook willen we naar buiten toe de verbinding leggen met Snekers en Friezen met uiteenlopende achtergronden en hun in onze presentaties een podium bieden om hun verhaal te vertellen.

COLOFON

Tekst en redactie Erik Betten, Jelle Koenen, Arjanne Nijp en Hester Postma
Vormgeving GREYD! concept-ontwerp, Sneek
Foto's Alle foto's zijn gemaakt door museumfotograaf Freerk Bokma, tenzij anders vermeld.

fries
scheepvaart
museum

Kleinzand 16
8601 BH Sneek
www.friesscheepvaartmuseum.nl
info@friesscheepvaartmuseum.nl

Fragment uit Nederlandse houthalers in een Scandinavische baai- Cornelis Claesz van Wieringen. Bruikleen Fries Museum

